

Vladimir Stipetić*
Tihomir Domazet**

IN MEMORIAM
PROF. DR. SC. IVO SEVER (22. 6. 1937. – 2017.)

Nedavno nas je zauvijek napustio Ivo Sever, jedan od doajena hrvatske ekonomske misli, dugogodišnji profesor makroekonomike, jedan od utemeljitelja i višegodišnji predsjednik *Znanstvenog društva ekonomista*, član Znanstvenog vijeća za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo HAZU-a, neumorni istraživač i ekonomski analitičar gotovo svih ekonomskih i društvenih kretanja i zbivanja u Hrvatskoj i inozemstvu.

Ivo Sever rođen je 22. lipnja 1937. godine u mjestu Lančić (Ivanec), osnovnu je školu završio u Ivancu, a srednju u Karlovcu.

Diplomirao je 1961. godine na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Makroekonomski smjer. Neposredno nakon završenog fakulteta nastavio je znanstveno obrazovanje, te je upisao poslijediplomski studij (Privredni razvoj, u Beogradu). Stekao je stupanj magistra znanosti, radom *Karakteristike individualne potrošnje u Hrvatskoj*, što će uvelike usmjeriti njegov daljnji stručni, znanstveni, istraživački rad. Akademski stupanj doktora znanosti stekao je 1978. godine na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu obranom doktorske disertacije s nazivom: *Osobna potrošnja i ekonomski razvoj – Analiza na primjeru Jugoslavije*. Mentor mu je bio J. Sirotković.

Neposredno nakon završenog fakulteta prvo zaposlenje je bilo 1961. u Republičkom Zavodu za planiranje, tada jednoj od najznačajnijih institucija Hrvatske, gdje je ostao do 1971. godine. No, najvažnije je da je tu stekao golemo iskustvo i osnovu za daljnji znanstveni i stručni razvoj. Potom je Ivo Sever, već kao

* Akademik V. Stipetić, emeritus Ekonomskog fakulteta - Zagreb.

** Dr. sc. T. Domazet (E-mail: tihomir.domazet@gmail.com).

priznati stručnjak, od koga je akademska i stručna zajednica s pravom očekivala novi doprinos, bio na više pozicija od kojih se osobito ističu: Ekonomski savjetnik predsjednika Sabora (1971. - 1974.), Ekonomski savjetnik Predsjedništva SR Hrvatske (1974. – 1982.), savjetnik, a zatim i ravnatelj (u razdoblju od dvije godine) u Institutu za javne financije (1982. – 1987.). U tom institutu njegova se orijentacija mijenja: na općoj makroekonomiji ulazi u kejnzejzjanske financije, kako su se financirale u sedamdesetim godinama.

Godine 1987. postaje profesor na Ekonomskom fakultet Sveučilišta u Rijeci gdje su mu povjerena predavanja na kolegijima *Kreditno-monetarna teorija* i *Međunarodne financije*.

U okviru svojeg nastavnog, edukativnog, pedagoškog i spisateljskog rada na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci, osim navedenih kolegija, Ivo Sever bio je nositelj značajnog broja kolegija iz područja financija i fiskalne politike, od kojih se osobito ističu: *Javne financije*, *Usporedni porezni sustavi i politika*, *Oporezivanje poduzeća*, *Upravljanje javnim financiranjem*, *Financiranje lokalnih investicija*. Uz nastavnu aktivnost, profesor Sever imao je izuzetno aktivnu i važnu ulogu i u znanstveno-istraživačkom unapređivanju Fakulteta te je u razdoblju od 1996.-1998. godine bio Prodekan za znanstveno-istraživački rad, a također je rukovodio i Znanstveno-istraživačkim centrom Fakulteta. Od 1997. godine također je i glavni urednik Zbornika radova Ekonomskog fakulteta u Rijeci koji je pod njegovim uredništvom postao zapažen časopis citiran u najvažnijim znanstveno-istraživačkim bazama društvenih i ekonomskih znanosti. Bio je dugogodišnji pročelnik tamošnje Katedre za financije i fiskalnu politiku.

Metodološki pripadao je kejnzejzjanskoj ekonomici, po kojoj je monetarna politika jedino efikasno sredstvo za ubrzanje dinamike gospodarskog rasta uz stabilnost cijena. Smatrao je da tranzitorni šokovi u cijenama imaju dugoročne učinke na realne veličine – proizvodnju i zaposlenost. Najnovija kretanja u svjetskom gospodarstvu pokazala su da postoje nepremostive razlike između kejnzejzjanskih i neoklasičnih ekonomista - dajući pravo Severu.

Osim aktivne uloge u unapređenju znanstveno-istraživačkog i nastavnog djelovanja Ekonomskog fakulteta u Rijeci, prof. dr. sc. Ivo Sever dao je značajan doprinos u kreiranju i razvoju znanstvene ekonomske misli osobito u području poreznog sustava odnosno njegova utjecaja na ekonomsko-socijalne odnose u hrvatskom društvu. Rezultat toga su i osobito cijenjeni projekti pod njegovim vodstvom, financirani od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Osobito se ističu njegovi znanstveni radovi te organizirani skupovi, koji su imali snažan odjek u akademskoj zajednici, kao i u hrvatskoj javnosti.

Također se ističe da je bio član Znanstvenog vijeća za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, gdje je bila

zapažena njegova uloga i doprinos unapređenju fiskalnog sustava, a u okviru toga poreznog sustava te društvenih odnosa u cjelini.

U cilju daljnjeg razvoja i utjecaja znanosti u kreiranju novih društvenih odnosa ističe se uloga Ive Severa kao jednog od utemeljitelja, zajedno s Brankom Horvatom, osnivanja nove organizacije ekonomista - Znanstvenog društva ekonomista. Četiri godine nakon osnivanja bio je tajnik, a od 2007. godine i predsjednik Društva.

Profesor Ivo Sever je u dugogodišnjem znanstveno-istraživačkom djelovanju objavio preko stotinu znanstvenih i stručnih radova, a održao je i brojna predavanja u zemlji i inozemstvu. Bio je glavni istraživač većeg broja projekata koji su redovno imali najviše znanstvene i stručne ocjene. Pritom se osobito ističe da je bio glavni istraživač projekta *Strategija ekonomsko-socijalnih odnosa hrvatskog društva* (2007.), koji je ocijenjen kao jedan od najboljih projekata takve vrste u našoj ekonomskoj znanosti. Pritom je, kao glavni istraživač koordinirao i angažirao brojne međunarodne znanstvenike i stručnjake, koji su potom držali predavanja, uglavnom na Ekonomskom fakultetu u Rijeci, na kojem su te radove i tiskali.

Posebnu pažnju zaslužuje njegov mentorski rad te obrazovanje brojnih diplomanata, magistara te doktora znanosti. Rezultat je toga da su disertacije njegovih kandidata često javno publicirane i izazivale zapažen interes znanstvene i stručne javnosti.

Zaključno se može kazati da je akademska odnosno znanstvena zajednica smrću Ive Severa izgubila neimara i kreatora znanstvene ekonomske misli, uspješnog organizatora, koji je u svojem 55 godišnjem radu i pregalaštvu dao doprinos znanosti i društvu u cjelini, kakvim se mogu mjeriti samo najuspješniji.